

Den värmländska kompetensförsörjningen

Snabbfakta Sunne
December 2020

Ansvarig verksamhet	Regional tillväxt
Kontakt	Britta Zetterlund-Johansson, strateg kompetensförsörjning Anna-Karin Tollin, analytiker
Datum	2020-12-03
Diarienummer	RUN/200455
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

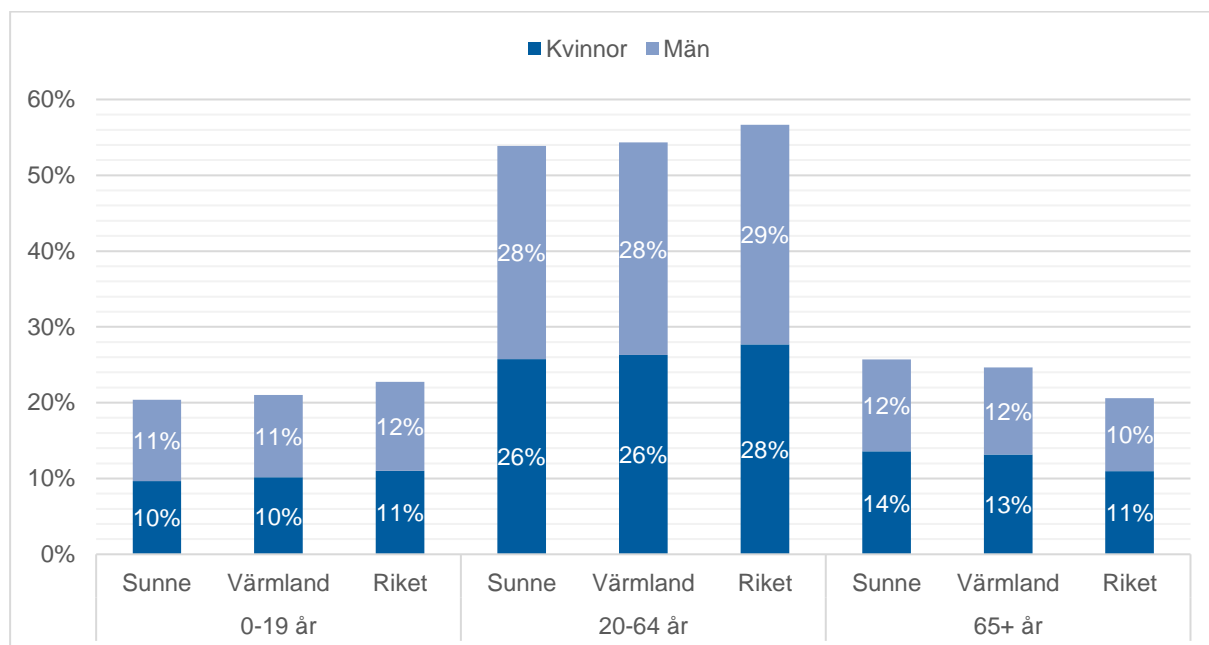
Innehåll

Befolkning 2020 – 2040	4
Sysselsättning	7
Arbetslöshet	8
Andel behöriga lärare	9
Utbildningsnivå	10
Gymnasiebehörighet	12
Genomströmning gymnasiet.....	14
Avbrott gymnasiet.....	15
Unga som varken arbetar eller studerar (UVAS)	16
Övergång till eftergymnasial utbildning	20
Antal anställda per sektor	21

Befolkning 2020 – 2040

Befolkningsprognosen är framtagen av SCB och innefattar faktorer som barnafödande, dödlighet, inrikes flyttningar samt immigration och emigration. Dessa faktorer har i sin tur baserats på de senaste årens utveckling i Sunne, Värmland och riket samt ett antal antaganden om hur befolkningsutvecklingen kan komma att påverkas framåt i tiden.

Viktigt att komma ihåg är att en befolkningsprognos inte är någon sanning om framtida befolkningsutveckling, utan en prognos främst baserad på de senaste årens utveckling i regionen och utvecklingen i riket som helhet. Störst osäkerhet i prognosen råder kring antalet personer som invandrar till Sverige, eftersom det till stor del är beroende av förhållanden i vår omvärld som är svåra att förutspå men den ger en fingervisning om i vilken riktning befolkningen utvecklas.

Figur 1: Befolkningen i Sunne, Värmland och riket efter kön och ålder, juni 2020 (Källa: SCB)

Detta diagram visar hur befolkningsstrukturen i Sunne skiljer sig från Värmland och riket som helhet. Befolkningen är indelad efter kön och efter åldersgrupperna 0–19 år, 20–64 år samt 65 år och äldre.

Sunne följer snittet för Värmland både i gruppen 0-19 år och 20-64 år. Bland de äldre invånarna har Sunne dock en procentenhet fler kvinnor jämfört med Värmland.

Jämfört med rikssnittet har Sunne och Värmland en lägre del av befolkningen som är i arbetsför ålder och fler barn, unga och äldre. Detta påverkar försörjningsbördan, då det är färre som arbetar och genom inkomstskatten finansierar välfärden och fler som nyttjar den genom skola, omsorg, sjuk- och hälsovård.

Åldersgrupp	Kön	Folkmängd		Förändring	
		2020	2040	Antal	Procent
0-19	Kvinnor	1 285	1 211	-74	-5,8%
	Män	1 428	1 196	-232	-16,2%
	Samtliga	2 713	2 407	-306	-11,3%
20-64	Kvinnor	3 424	2 774	-650	-19,0%
	Män	3 722	2 939	-805	-21,5%
	Samtliga	7 168	5 713	-1 455	-20,3%
65+	Kvinnor	1 807	1 981	174	9,6%
	Män	1 613	1 764	151	9,4%
	Samtliga	3 420	3 745	325	9,5%
Totalt	Kvinnor	6 516	5 966	-550	-8,4%
	Män	6 785	5 899	-886	-13,1%
	Samtliga	13 301	11 865	-1 436	-10,8%

Tabell 1: Befolkningsförändringar i Sunne kommun efter åldersgrupp och kön (Källa: SCB, aktuella befolkningsframskrivningar)

Denna tabell visar befolkningsprognosen för Sunne kommun 2040 efter kön och åldersgrupp. En total minskning av befolkningen till 2040 prognostiseras med knappt 11%. Barn och unga samt den del av befolkningen som är i arbetsför ålder förväntas minska under de kommande 20 åren, men den del av befolkningen som är 65 år och äldre förväntas öka.

Den största skillnaden mellan könen syns bland barn och unga, där minskningen bland männen är drygt 10 procentenheter större än minskningen bland kvinnorna. Alla åldersgrupper inkluderade förväntas männen minska ungefär 5 procentenheter mer än kvinnorna till 2040.

Åldersgrupp		Folkmängd		Förändring	
		2020	2040	Antal	Procent
65-69 år	Kvinnor	447	413	-34	-7,6%
	Män	464	422	-42	-9,1%
	Samtliga	911	835	-76	-8,3%
70-74 år	Kvinnor	410	422	12	2,9%
	Män	443	411	-32	-7,2%
	Samtliga	853	833	-20	-2,3%
75-79 år	Kvinnor	363	398	35	9,6%
	Män	338	352	14	4,1%
	Samtliga	701	750	49	7,0%
80-84 år	Kvinnor	271	333	62	22,9%
	Män	194	290	96	49,5%
	Samtliga	465	623	158	34,0%
85-89 år	Kvinnor	182	238	56	30,8%
	Män	115	184	69	60,0%
	Samtliga	297	422	125	42,1%
90-94 år	Kvinnor	102	130	28	27,5%
	Män	49	85	36	73,5%
	Samtliga	151	215	64	42,2%
95+ år	Kvinnor	32	47	15	46,9%
	Män	10	20	10	100,0%
	Samtliga	42	67	25	59,5%

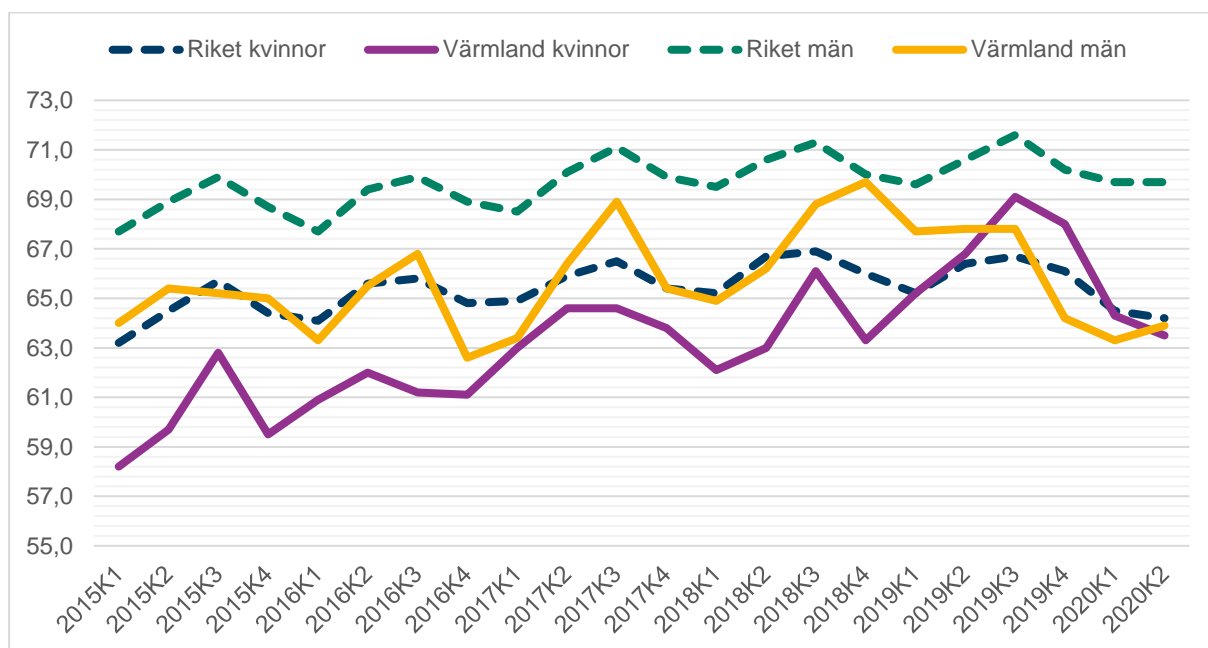
Tabell 2: Befolkningsförändringar i Sunne kommun 2020-2040, åldersgruppen över 65 år (Källa: SCB, aktuella befolkningsframskrivningar)

Om vi tittar närmare på gruppen 65 år och äldre så ser vi en del viktiga skillnader mellan åldersgrupperna och mellan kvinnor och män. Befolkningen 65-74 förväntas minska, även om kvinnorna i åldern 70-74 år förväntas öka något. I de äldre grupperna ökar både kvinnor och män, men männens ökning är mer än dubbelt så stor som kvinnornas i varje åldersgrupp över 80 år. Ser vi till exempel på befolkningen över 95 år så förväntas antalet män fördubblas till 2040.

Sysselsättning

Personer som utfört minst en timmes arbete under en mätvecka, antingen som anställd, företagare eller medhjälpare i ett familjeföretag, räknas som sysselsatta. Sysselsättningsgraden visar hur stor andel av befolkningen i arbetsför ålder som är sysselsatt. När man säger befolkningen i arbetsför ålder menar man vanligtvis personer i åldern 15-74 år, men ibland används även åldersspannen 16-64 år eller 20-64 år.

För att exemplifiera sysselsättningsgraden kan man tänka sig ett samhälle med totalt 130 invånare där 100 personer är mellan 15-74 år gamla och 60 personer är sysselsatta. Sysselsättningsgraden blir då 60 procent (60/100).

Figur 2: Sysselsättning 2015-2020 (Källa: SCB, Arbetskraftsundersökningen)

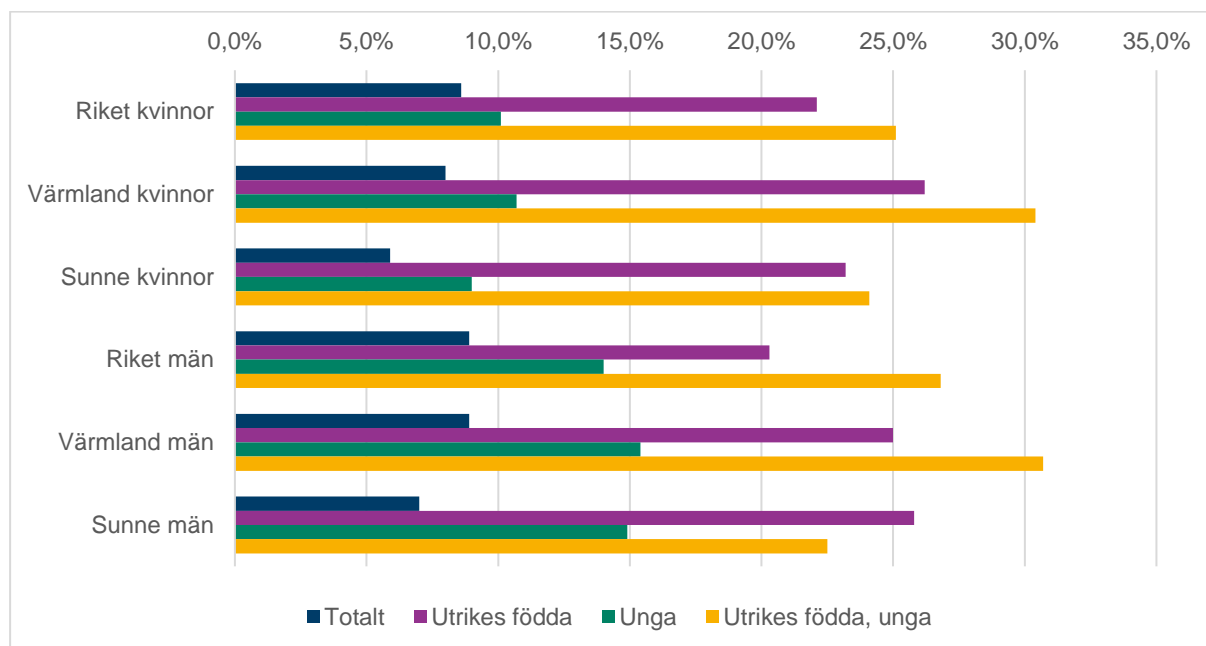
Då sysselsättningsgraden inte är tillgänglig på kommunnivå får vi se på Värmland som helhet. Ser vi på riket så har det skett blygsamma förändringar i sysselsättningen under de senaste fem åren; en ökning med en procentenhet för kvinnorna och en ökning med två procentenheter för männen.

Värmlands sysselsättningsgrad ligger under rikets snitt under större delen av perioden. Mellan första kvartalet 2015 och andra kvartalet 2020 steg de värmländska kvinnornas sysselsättning med drygt fem procentenheter, medan männen sysselsättning är i princip oförändrad men har fluktuerat stort under perioden. Framåt slutet av 2019 var en större andel av de värmländska kvinnorna sysselsatta jämfört med rikets kvinnor. De värmländska männen sysselsättning har relativt stadigt legat under rikssnittet, men var nästan på samma nivå i slutet av 2018.

Arbetslöshet

Arbetslöshet kan uttryckas som antalet arbetslösa och som andelen arbetslösa av den registrerade arbetskraften. Arbetslöshet mäts alltså inte mot befolkningen i arbetsför ålder som sysselsättningsgraden utan mot det totala antalet sysselsatta och arbetslösa personer i befolkningen.

För att sätta arbetslöshetsmättet i ett sammanhang kan man tänka sig ett samhälle med 100 personer i arbetsför ålder. 60 personer är sysselsatta och 20 personer är arbetslösa. Arbetslösheten uppgår då till 25 procent (20/80). Samtliga grupper jämförs som andel av den registrerade arbetskraften (antal sysselsatta + arbetslösa).

Figur 3: Arbetslöshet som andel av den registrerade arbetskraften, oktober 2020 (Källa: Arbetsförmedlingens månadsstatistik)

Ser vi på arbetslösheten i Sunne jämfört med Värmland och riket som helhet så ligger kommunen under både läns- och rikssnittet både totalt sett för kvinnor och män och för utrikes födda kvinnor och män upp till 24 år.

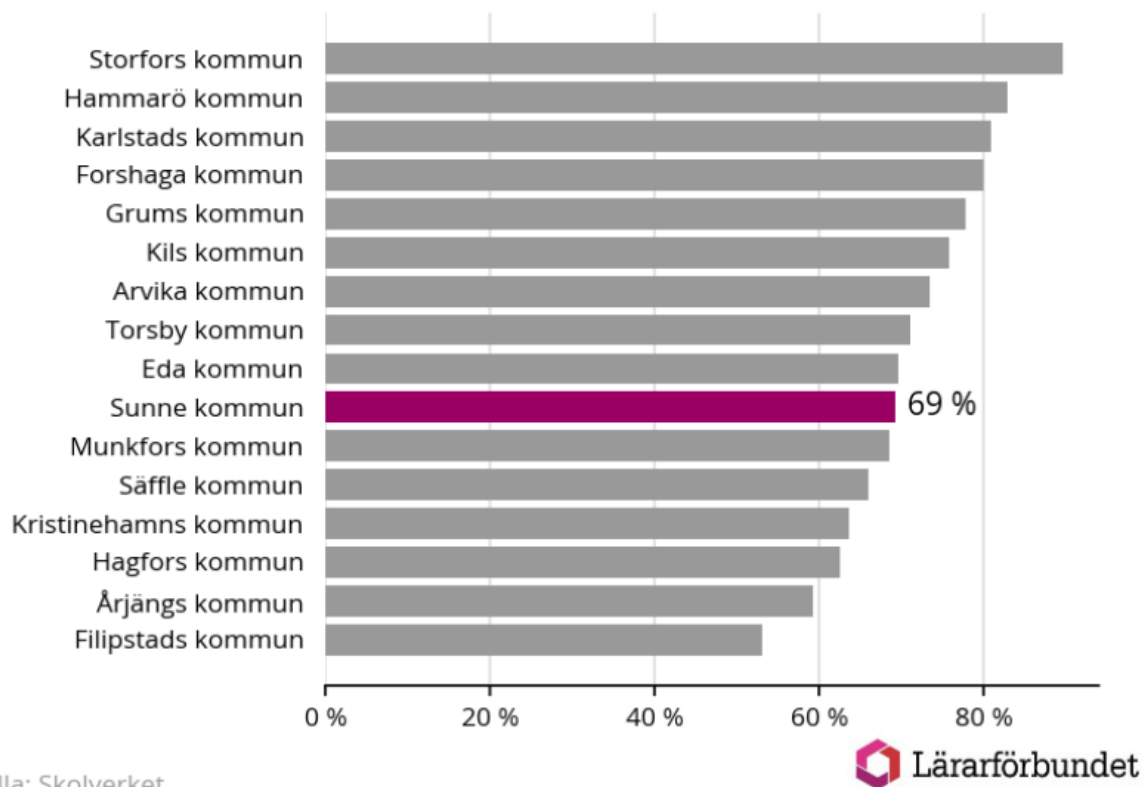
På riksnivå var arbetslösheten bland kvinnor 8,6% i oktober 2020, och bland männen 8,9%. I Värmland var arbetslösheten bland kvinnor 8% och bland män på samma nivå som riket, 8,9%. I Sunne var arbetslösheten bland kvinnor 5,9% och bland män 7%.

I riket var 22,1% av de utrikes födda kvinnorna i arbetskraften arbetslösa i oktober och 20,3% av männen. Bland utrikes födda kvinnor i Värmland var arbetslösheten 26,2% och bland männen 25%. I Sunne var 23,2% av de utrikes födda kvinnorna och 25,8% av männen arbetslösa.

Bland unga upp till 24 år var arbetslösheten i oktober 10,1% bland kvinnorna på riksnivå och 14% bland männen. Bland de värmländska unga kvinnorna var arbetslösheten 10,7% och bland männen 15,4%. I Sunne var 9% av kvinnorna och 14,9% av männen under 24 år arbetslösa i oktober.

Bland unga som är utrikes födda var arbetslösheten i riket 25,1% bland kvinnorna och 26,8% bland männen. I Värmland var 30,4% av kvinnorna och 30,7% av männen arbetslösa i oktober 2020. I Sunne var 24,1% av utrikes födda unga kvinnor arbetslösa, och 22,5% av männen.

Andel behöriga lärare

Figur 4: Andel behöriga grundskollärare i Värmland, oktober 2019 (Källa: Skolverket/ Läraryrket)

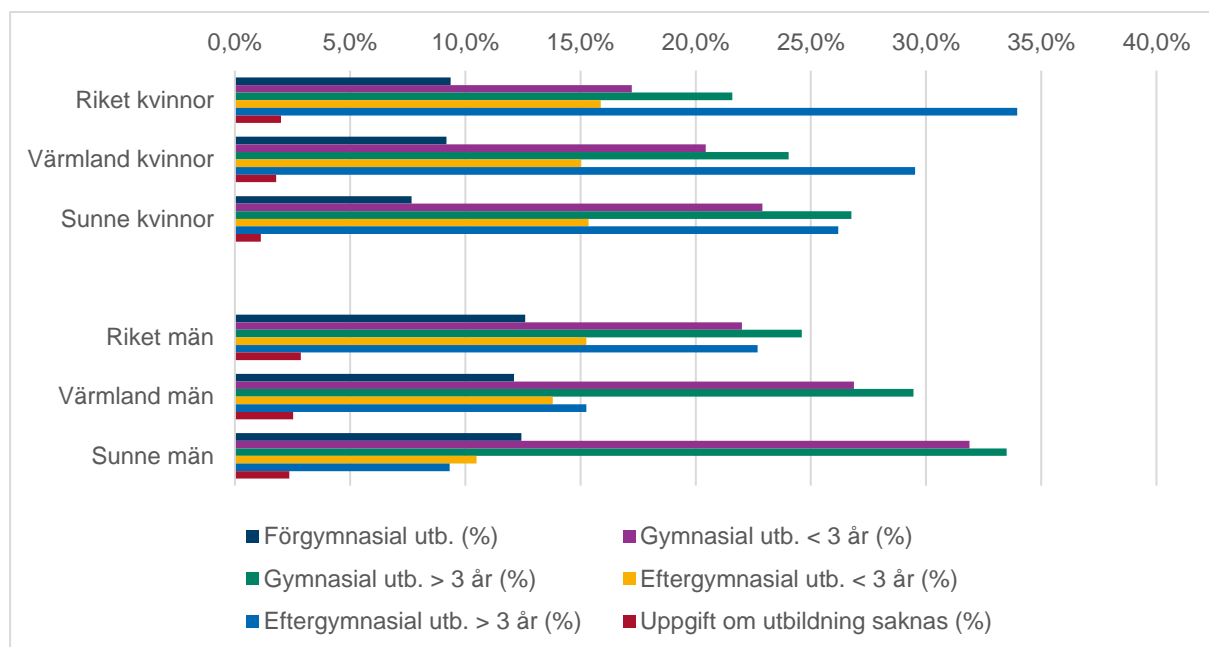
I oktober 2019 hade motsvarande 69 procent av lärarna (räknat som heltidstjänster) i grundskolan i Sunne kommun lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne. I hela riket är Sunne rankad som nummer 142 av landets 290 kommuner.

Av de sammanlagt 102 heltidstjänsterna i grundskolan i Sunne kommun (motsvarande 143 lärare) var det 71 som hade lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne.

Text och diagram från: <https://www.lararforbundet.se/artikelsidor/kolla-andelen-behoriga-i-din-kommun?region=sunne-kommun>

Utbildningsnivå

Diagrammen för utbildningsnivå visar högsta avslutade utbildning, inte hur många som har en viss utbildning. En person som räknas in i "Eftergymnasial utbildning > 3 år" har ju även förgymnasial utbildning, gymnasial utbildning, och eftergymnasial utbildning, men räknas bara i kategorin för hans högsta avslutade utbildning.

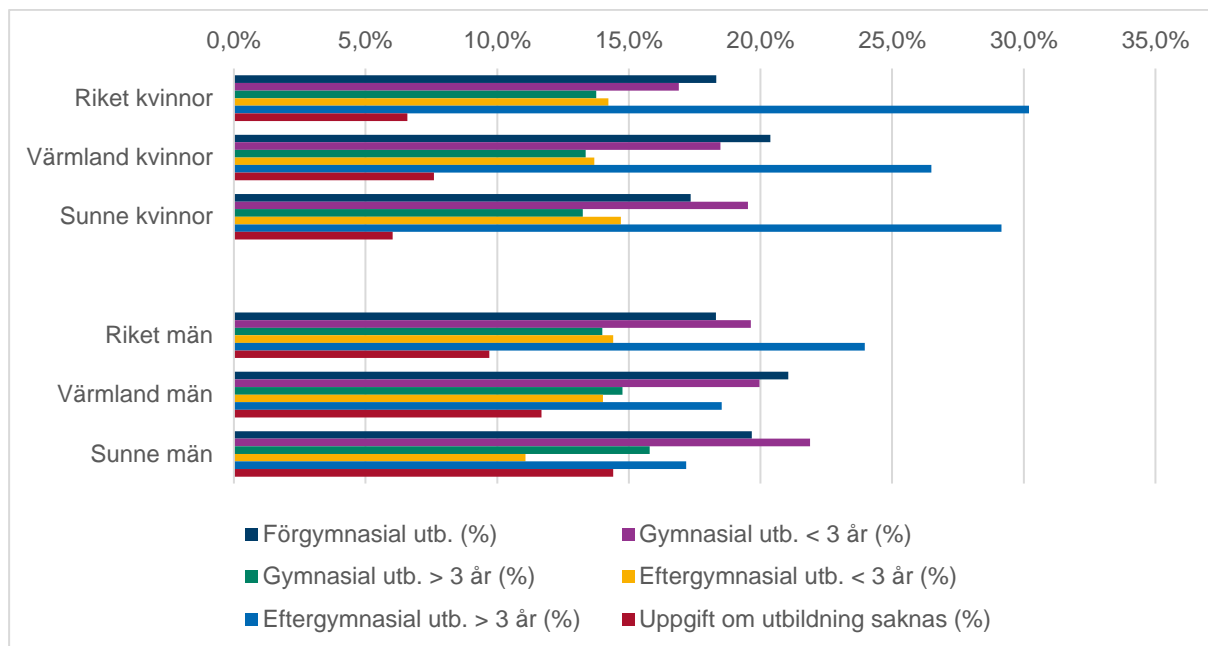
Figur 5: Utbildningsnivå bland befolkningen 25-64 år, 2019 (Källa: SCB)

Jämfört med läns- och rikssnittet är det färre invånare mellan 25-64 år i Sunne som har en eftergymnasial utbildning.

I Sunne är det totalt 41,5% av alla kvinnor mellan 25-64 år vars högsta utbildning är någon form av eftergymnasial utbildning, jämfört med 44,5% av de värmländska kvinnorna och 49,8% av kvinnorna i riket. I Sunne är det 57,3% av kvinnorna mellan 25-64 år som har högst en gymnasieutbildning jämfört med 53,7% i Värmland och 48,2% i riket.

Bland samtliga män som är 25-64 år och folkbokförda i Sunne har 19,8% någon form av eftergymnasial utbildning, jämfört med 29% i länet och 37,9% i riket. Andelen män som högst har en gymnasieutbildning är i Sunne 77,8%, jämfört med 68,4% i Värmland och 59,2% i riket som helhet.

Bland kvinnor mellan 25-64 år är det i Sunne 1,1% där uppgift om utbildning saknas, jämfört med 1,8% i Värmland och 2% i riket. Bland männen är det i Sunne 2,4%, jämfört med 2,5% i Värmland och 2,9% i riket.

Figur 6: Utbildningsnivå bland befolkningen 25-64 år, UTRIKES födda, 2019 (Källa: SCB)

I Sunne är det totalt 43,9% av de utrikes födda kvinnorna mellan 25-64 år vars högsta avslutade utbildning är någon form av eftergymnasial utbildning, jämfört med 40,2% av de värmländska kvinnorna och 44,4% av kvinnorna i riket. I Sunne är det 50,1% av utrikes födda kvinnor mellan 25-64 år som har högst en gymnasieutbildning jämfört med 52,2% i Värmland och 49% i riket.

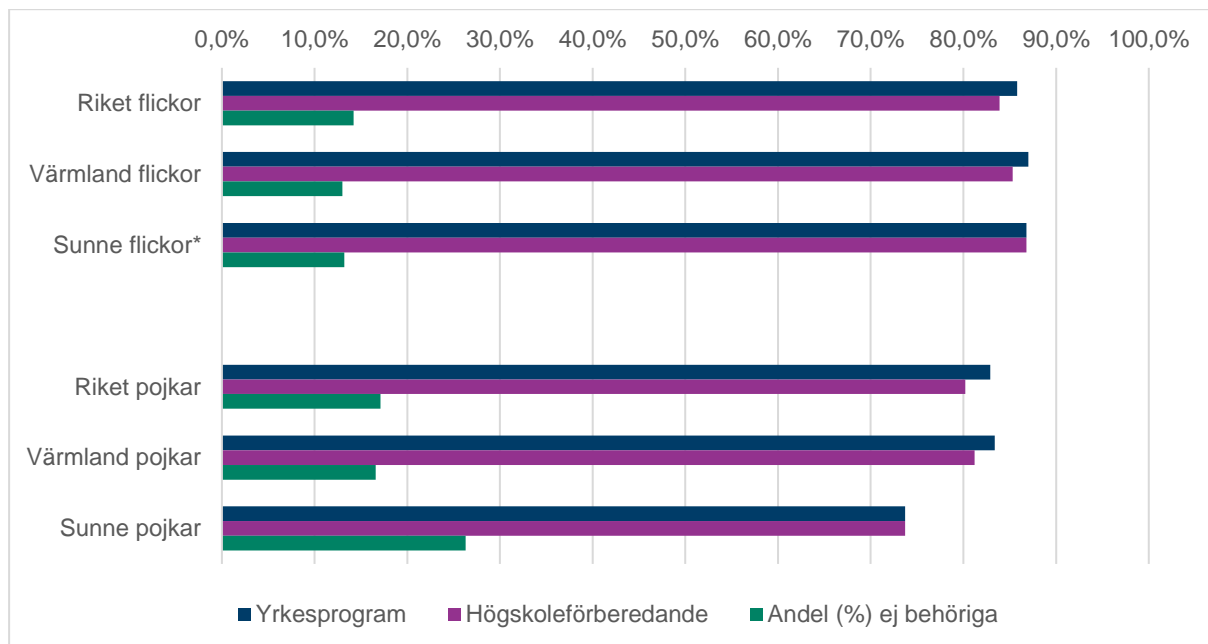
Bland utrikes födda män som är 25-64 år och folkbokförda i Sunne har 28,3% någon form av eftergymnasial utbildning, jämfört med 32,5% i länet och 38,4% i riket. Andelen som högst har en gymnasieutbildning är i Sunne 57,3%, jämfört med 55,8% i Värmland och 51,9% i riket som helhet.

Bland utrikes födda kvinnor mellan 25-64 år är det i Sunne 6% där uppgift om utbildning saknas, jämfört med 7,6% i Värmland och 6,6% i riket. Bland de utrikes födda männen är det i Sunne 14,4%, jämfört med 11,7% i Värmland och 9,7% i riket.

Det är alltså en större andel av utrikes födda kvinnor och män i Sunne som har en eftergymnasial utbildning.

En faktor att ta i beaktande när vi tittar på data uppdelade på inrikes och utrikes födda är att det i Värmland finns en större mängd invånare som är födda i Norge jämfört med många andra regioner.

Gymnasiebehörighet

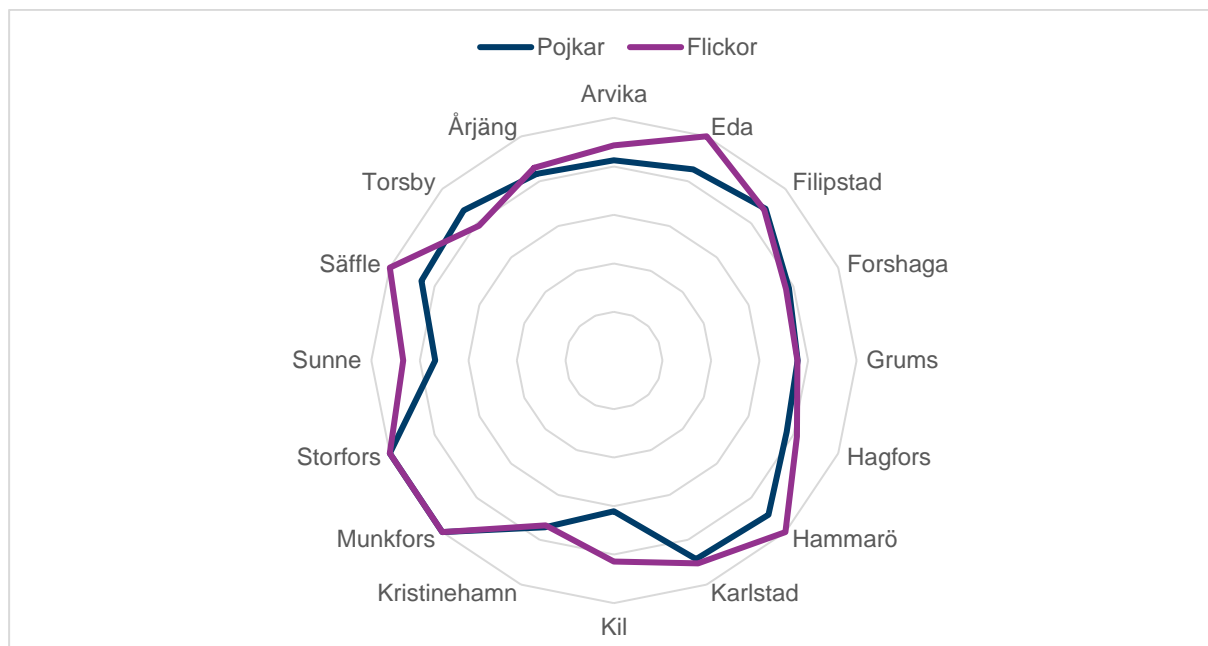
Figur 7: Behörighet till gymnasieskolan, läsåret 2018/19 (Källa: Skolverket)

* Antal ej behöriga flickor var i Skolverkets statistik för få för att de skulle rapportera siffran (<10). Andelen ej behöriga i diagrammet har därför räknats ut genom att subtrahera andelen behöriga till yrkesprogram från $100 - 86,8 = 13,2\%$.

Eftersom yrkesprogram har lägst antagningsbetyg så är andelen behöriga till yrkesprogram + andelen ej behöriga = 100% av eleverna.

När det gäller andelen elever som gick ur grundskolan med gymnasiebehörighet våren 2019 så låg Värmland över riket. Gymnasiebehörigheten bland flickor som gick ur grundskolan i Sunne låg strax under snittet för Värmland och bland pojkarna nästan 10 procentenheter lägre än länssnittet.

Ser man på andelen elever som våren 2019 gick ur grundskolan i Sunne utan gymnasiebehörighet så var det 13,2% av flickorna och 26,3% av pojkarna.

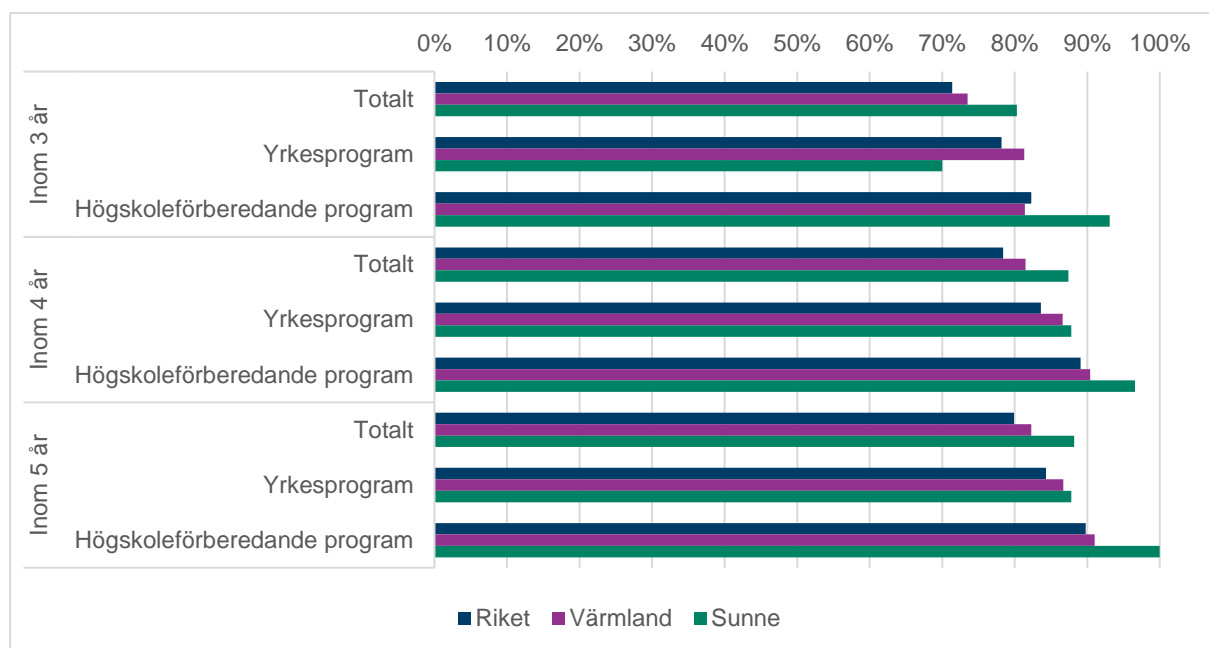

Figur 8: Skillnad i gymnasiebehörighet, läsår 2018/19 (Källa: Skolverket)

Det ser dock väldigt olika ut i de värmländska kommunerna, och i vissa fall är det stor skillnad mellan andelen flickor och andelen pojkar som går ur grundskolan med gymnasiebehörighet. I diagrammet ovan är gymnasiebehörigheten i den mittersta cirkeln och högst längst ut.

Från den 1 september 2020 redovisar Skolverket enbart statistik på riksnivå, vilket gör att det kommer vara mycket svårt att följa utvecklingen på läns- och kommunnivå om inte detta ändras.

Genomströmning gymnasiet

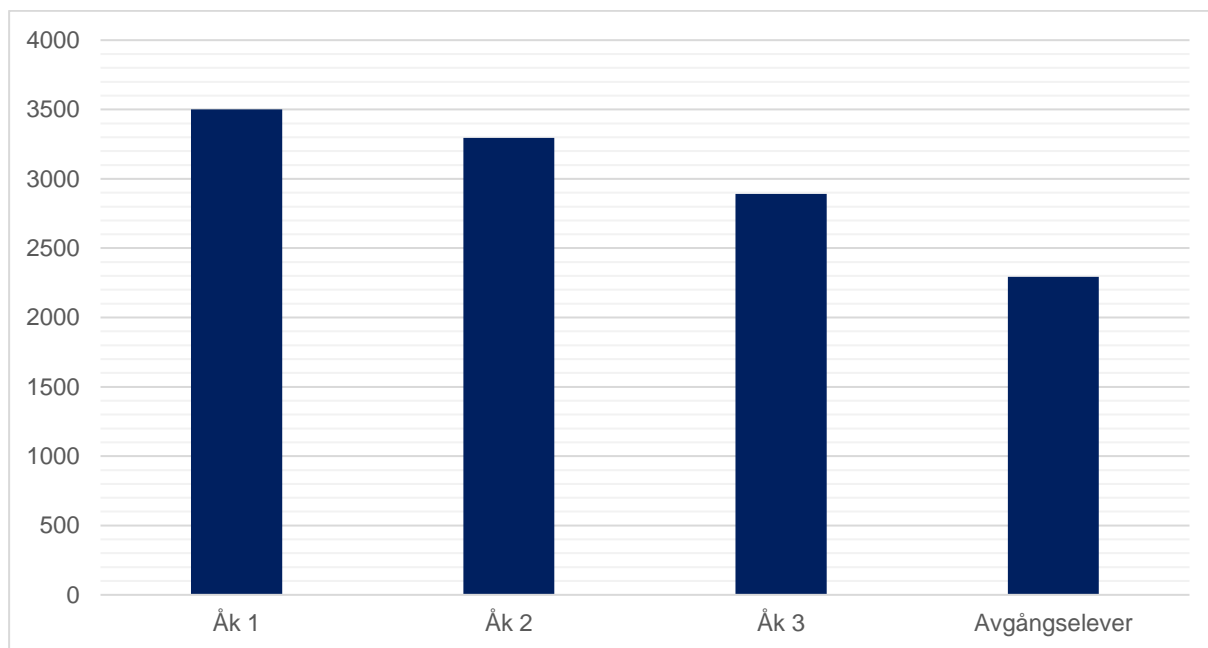
Figur 9: Genomströmning gymnasiet, startläsåret 2013/14 (Källa: Skolverket)

Diagrammet visar andel (%) som slutfört med examen eller studiebevis om 2500 poäng. Observera att vi inte tagit med genomströmningen för individuella program, men den påverkar medlet för totalen eftersom den räknas med där. Totalen ligger så pass lågt eftersom introduktionsprogrammen är medräknade, där genomströmningen är mycket låg.

Genomströmningen inom tre år är bättre i Sunne jämfört med länet och riket både totalt sett och på högskoleförberedande program. Genomströmningen inom fyra och fem år är dock något högre i Sunne även på yrkesprogram.

Avbrott gymnasiet

Skolverkets statistik visar samtliga avbrott, och orsaken till att en elev försvinner ur statistiken från ett år till ett annat behöver inte nödvändigtvis bero på att hen avbrutit sina studier. Till exempel kan en elev åkt som utbytesstudent eller flyttat till annat län. Eftersom varken SCB, Skolverket eller CSN har data där en kan följa individer genom skolgången är det svårt att med säkerhet säga vart individerna tar vägen.

Figur 10: Kullen som började årskurs 1 på gymnasiet hösten 2015, Värmlands län (Källa: Skolverket)

Ser vi enbart på antalet elever och jämför hur många som började gymnasiet hösten 2015 och hur många som är kvar i oktober 2017 när mätningen görs så har 17,4% av eleverna försvunnit längs vägen.

De flesta av de 2293 avgångseleverna är sannolikt elever i årskurs 3, men det kan även vara elever som slutför sina studier efter 4 eller fler år. Det är också svårt att dra några bestämda slutsatser vad gäller den differens på 599 elever mellan årskurs 3 och avgångselever, eftersom en del av eleverna kan gå ett program som är längre än tre år och inte förväntades ta studenten våren 2018.

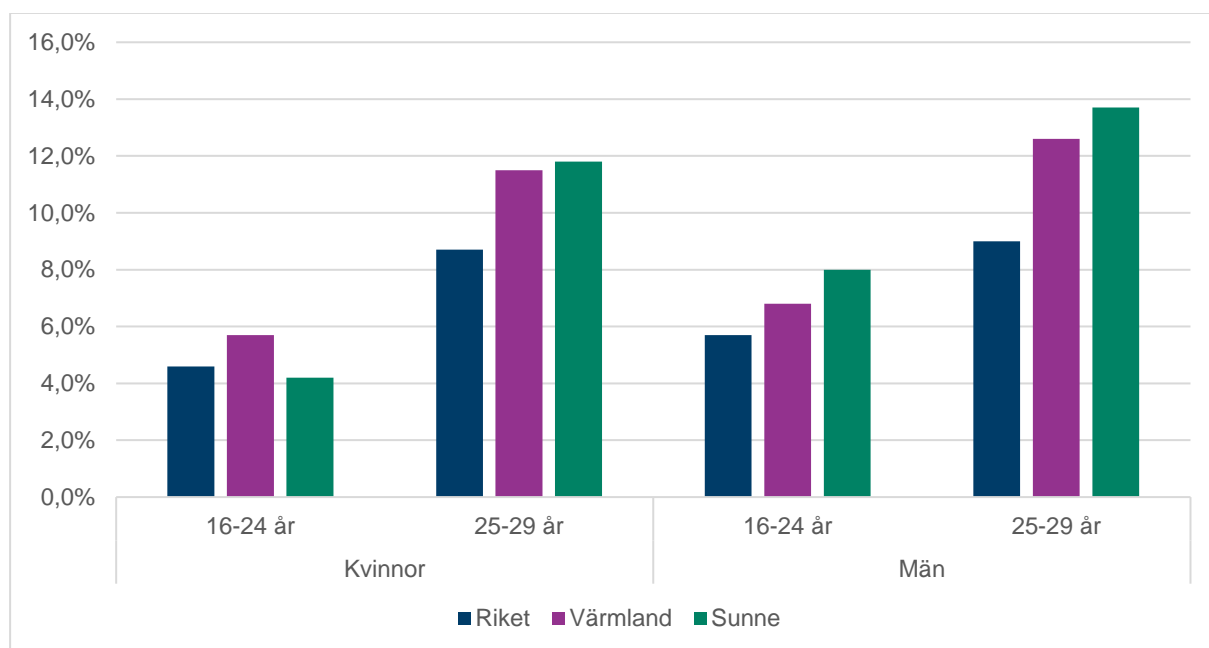
Unga som varken arbetar eller studerar (UVAS)

Definitionen för unga som varken arbetar eller studerar är: Unga mellan 16-29 år som är folkbokförda i Sverige och under ett helt kalenderår:

1. Inte haft inkomster över ett basbelopp (47 300 kr 2020)
2. Inte haft studiemedel, varit utbildningsregistrerad eller studerat vid SFI mer än 60 timmar

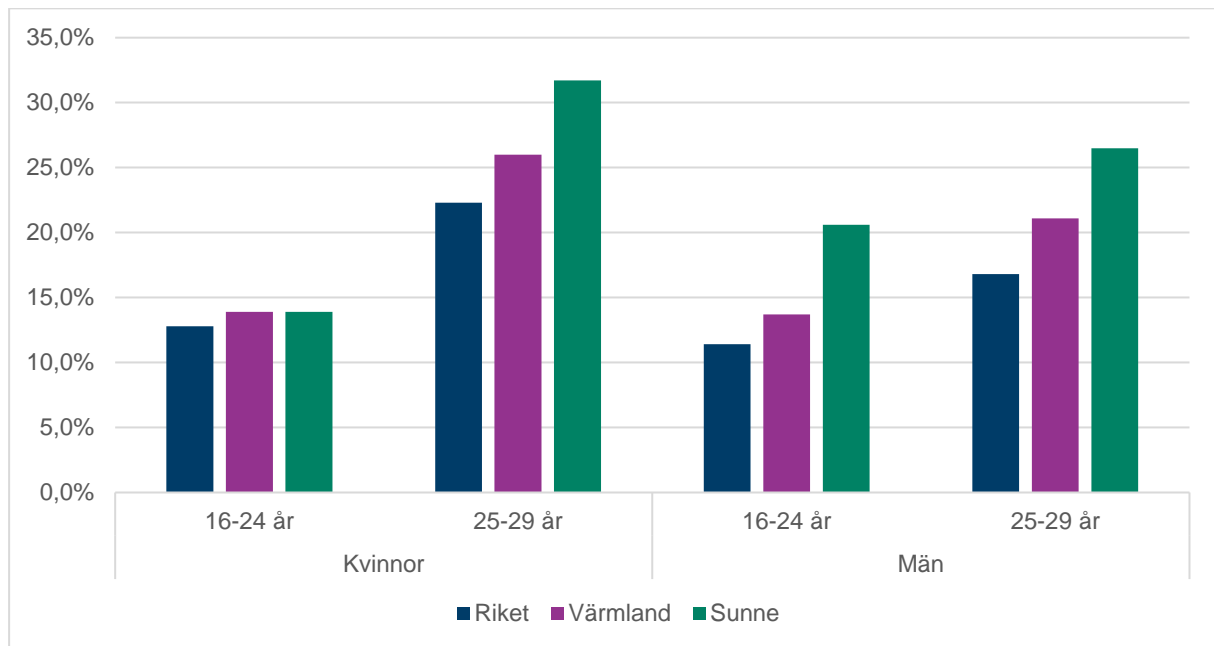
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) UVAS-statistik bygger på underlag som innefattar hela befolkningen i åldern 16 – 29 år, inte endast ett urval, vilket gör att problem med bortfall som vid exempelvis enkätundersökningar kan undvikas.

Statistiken innehåller dock ett antal unga vuxna som är skrivna i Sverige men arbetar i Norge och Danmark, och den största andelen av dessa finns sannolikt i angränsande län såsom Värmland. I statistiken före 2015 var dessa borträknade och därför syns en ökning av andelen UVAS 2015. Eftersom det i dagsläget inte finns några möjligheter att samköra statistik mot Norge så kan vi inte med säkerhet veta exakt hur stor påverkan detta har på statistiken för Värmland och de värmländska kommunerna.

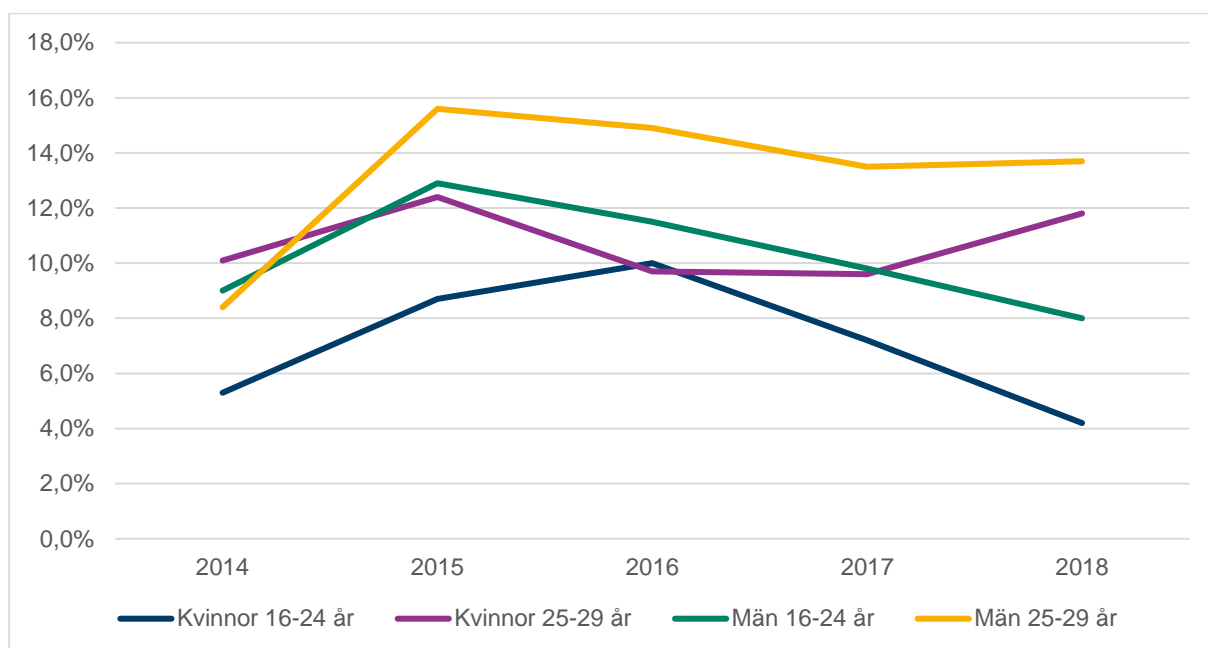
Figur 11: Unga som varken arbetar eller studerar 2018, INRIKES födda (Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF)

Det är en mindre andel inrikes födda kvinnor mellan 16-24 år som varken arbetar eller studerar i Sunne jämfört med Värmland och riket, men i övriga grupper ligger kommunen över snittet för länet och riket.

Figur 12: Unga som varken arbetar eller studerar 2018, UTRIKES födda (Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF)

När det gäller unga som varken arbetar eller studerar och som är födda utanför Sverige är det också gruppen kvinnor mellan 16-24 år som har den lägsta andelen, där ligger Sunne på samma nivå som länet i stort. I övriga grupper är det dock en högre andel unga som varken arbetar eller studerar i Sunne jämfört med Värmland och Sverige.

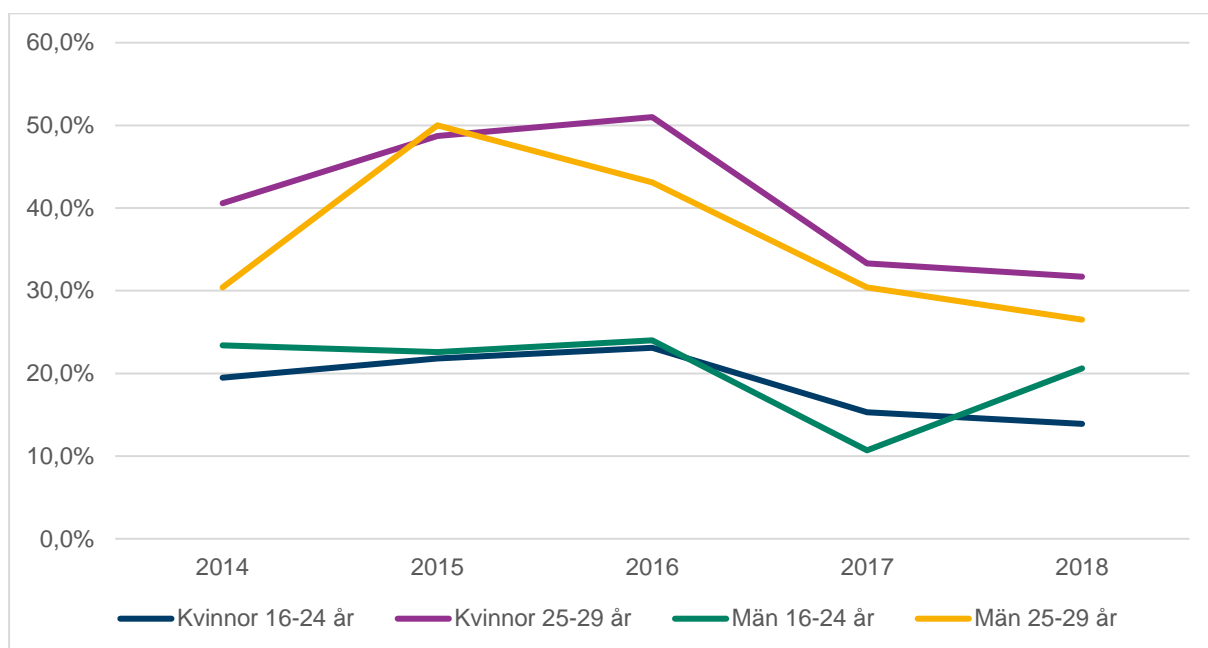

Figur 13: Unga som varken arbetar eller studerar 2014-2018, INRIKES födda (Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF)

Ser man på hur andelen UVAS i Sunne har förändrats över tid syns en stigning 2015 då de som är folkbokförda i Sverige men arbetar i Norge började inkluderas i statistiken.

Andelen unga kvinnor mellan 16-24 år som varken arbetar eller studerar har minskat med en dryg procentenhet sedan 2014. Andelen kvinnor 25-29 år som varken arbetar eller studerar har istället stigit med knappt två procentenheter. Bland männen har andelen UVAS sjunkit i den yngre gruppen med en procentenhet, medan andelen män mellan 25-29 år som varken arbetar eller studerar har ökat med drygt fem procentenheter under de senaste fem åren.

Eftersom de som är folkbokförda i Sverige men arbetar i Norge och Danmark ingår i statistiken sedan 2015 bör andelen UVAS stiga när det är mer gynnsamma förhållanden för att arbeta i Norge, och sjunka när det inte är det.

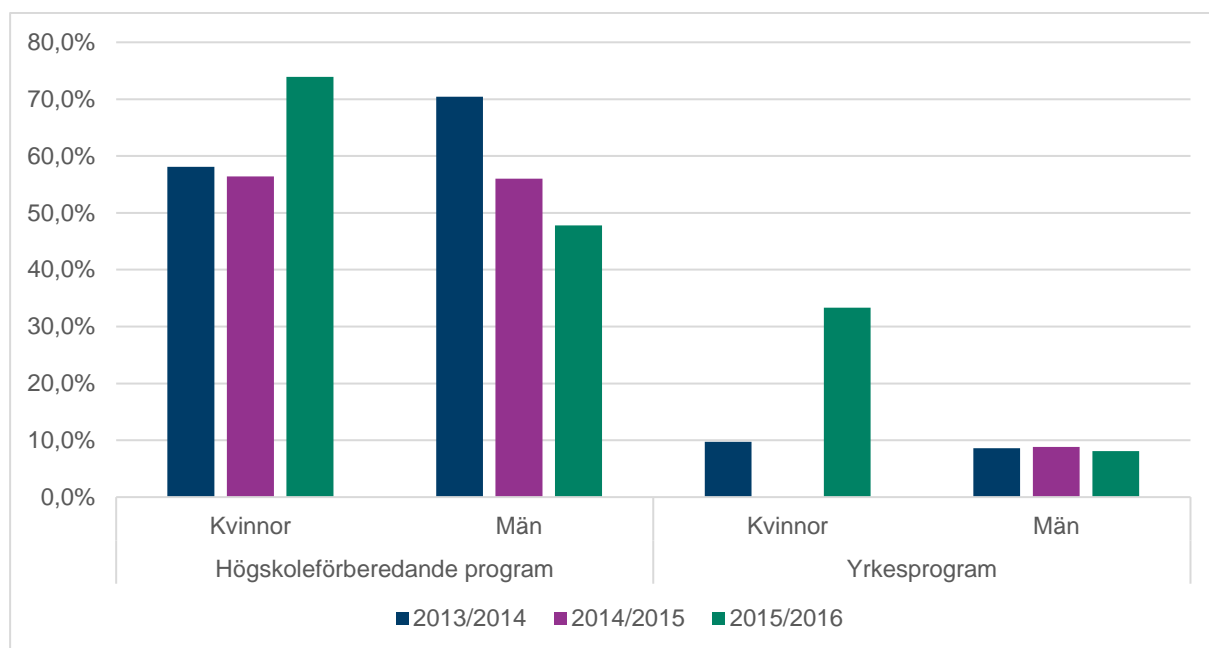
Figur 14: Unga som varken arbetar eller studerar 2014-2018, UTRIKES födda (Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF)

För utrikes födda UVAS syns en ökning 2015 när gränspendlarna inkluderades i statistiken, men bara bland kvinnor och män 25-29 år. Samma ökning syns inte i de yngre grupperna.

Bland utrikes födda kvinnor 16-24 år som varken arbetar eller studerar syns en minskning under de senaste fem åren med 5,6 procentenheter. Bland kvinnor 25-29 år som varken arbetar eller studerar syns en minskning på nästan 9 procentenheter.

Bland männen 16-24 syns en minskning av andelen som varken arbetar eller studerar på knappt 3 procentenheter. Bland de äldre männen har andelen UVAS minskat med strax under 4 procentenheter mellan 2014-2018.

Övergång till eftergymnasial utbildning

Figur 15: Övergång till eftergymnasial utbildning inom tre år efter gymnasiet (Källa: SCB)

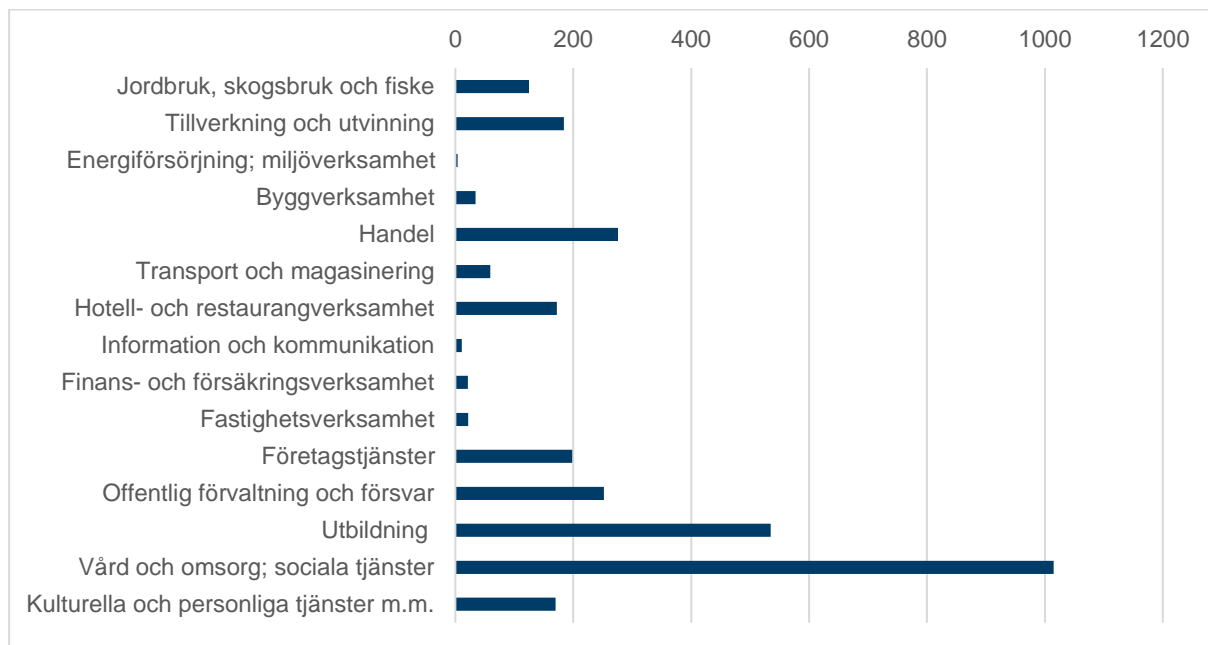
Tittar man på andelen elever som pluggar vidare inom tre år efter studenten syns en ökning bland de kvinnor som gått ett högskoleförberedande program om man jämför de senaste tre kullarna. Från att 58,1% av de kvinnor som tog studenten våren 2014 läste vidare inom tre år, var det 73,9% av de kvinnliga studenterna 2016 som hade gått vidare till en eftergymnasial utbildning inom tre år.

Bland männen syns dock en minskning, från 70,4% av studenterna 2014 till 47,8% av studenterna 2016 som inom tre år gått vidare till en eftergymnasial utbildning.

Från yrkesprogram är det en mycket mindre andel som går vidare till en eftergymnasial utbildning, och i den senaste kullen var det en mycket större andel av kvinnor än män som läste vidare.

Antal anställda per sektor

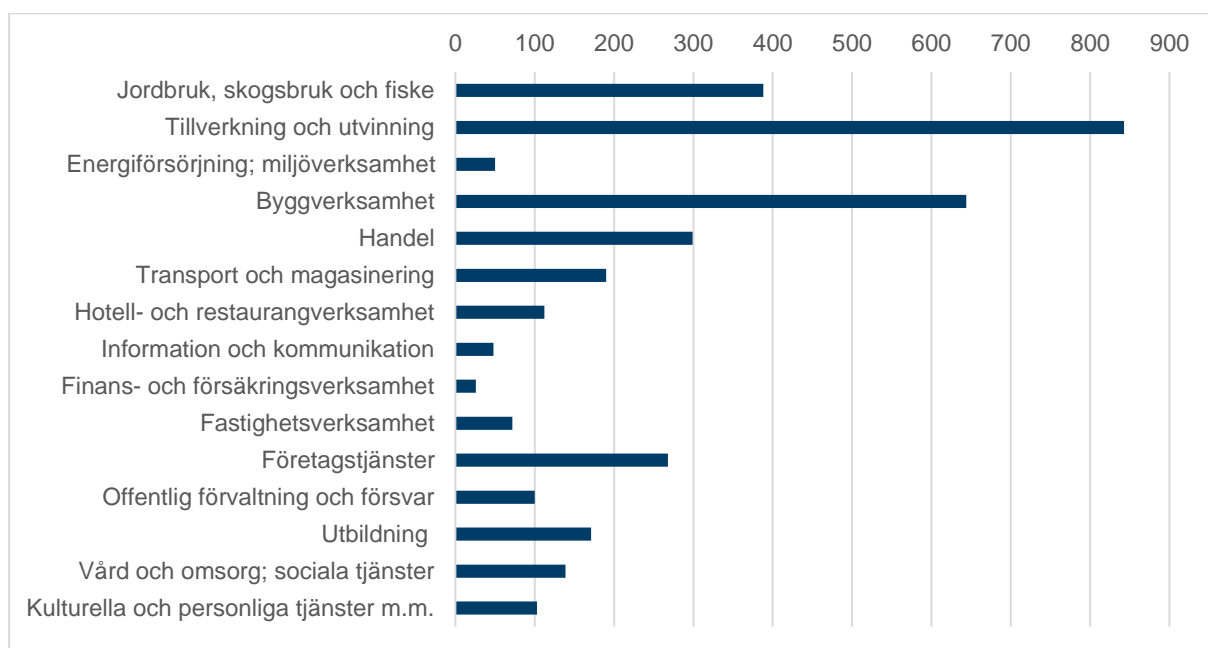
Värmland har en mycket könssegregerad arbetsmarknad, vilket blir tydligt när vi tittar på inom vilka sektorer kvinnor respektive män arbetar.

Figur 16: Förvärvsarbetande KVINNOR 16+ år med bostad i kommunen efter näringsgren (Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik, RAMS)

Enligt SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) var det 3 171 kvinnor 16 år och äldre och folkbokförda i Sunne som förvärvsarbetade 2018. Av dessa arbetade 93 kvinnor inom en okänd verksamhet enligt Svensk Näringsgrensindelning (SNI) och är inte inkluderade i ovanstående diagram.

De branscher där den största andelen av kvinnorna i Sunne arbetar är vård och omsorg; sociala tjänster (1 015 personer, eller 32% av alla förvärvsarbetande kvinnor folkbokförda i kommunen), utbildning (535 personer, eller 16,9%) och handel (276 personer, eller 8,7%). De branscher där den minsta andelen av Sunnes kvinnor arbetar är energiförsörjning; miljöverksamhet (4 personer, eller 0,1%), information och kommunikation (11 personer, eller 0,3%), och finans- och försäkringsverksamhet (21 personer, eller 0,7%).

Figur 17: Förvärvsarbetande MÅN 16+ år med bostad i kommunen efter näringsgren (Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik, RAMS)

Enligt RAMS var det 3 540 män 16 år och äldre och folkbokförda i Sunne som förvärvsarbetade 2018. Av dessa arbetade 87 män inom en okänd verksamhet enligt SNI och är inte inkluderade i ovanstående diagram.

De branscher där den största andelen av männen arbetar är tillverkning och utvinning (843 personer, eller 23,8% av alla förvärvsarbetande män folkbokförda i kommunen), byggverksamhet (644 personer, eller 18,2%) och jordbruk, skogsbruk och fiske (388 personer, eller 11%). De branscher där den minsta andelen män arbetar är finans- och försäkringsverksamhet (26 personer, eller 0,7%), information och kommunikation (48 personer, eller 1,4%) och energiförsörjning; miljöverksamhet (50 personer, eller 1,4%).

